

Poštári si pripomínajú Svetový deň pošty

Bratislava, 9. októbra 2020

Slovenská pošta si dnes, 9. októbra spolu s ďalšími členmi Svetovej poštovej únie pripomína Svetový deň pošty. Ten zdôrazňuje základné hodnoty poštovníctva, úlohu pošty v každodennom živote a prínos k ekonomickému rozvoju krajiny.

Svetový deň pošty bol vyhlásený v Tokiu v roku 1969 na pripomienku založenia Svetovej poštovej únie v roku 1874. Je to druhá najstaršia medzinárodná organizácia na svete, ktorá v súčasnosti združuje 192 členských krajín, zjednocuje podmienky poštovej prepravy a má ambíciu zabezpečovať rozvoj pôšt po celom svete. Slovensko sa jej členom stalo 18. marca 1993. Slovenská pošta ako jeden z najväčších zamestnávateľov na Slovensku pri príležitosti Svetového dňa pošty pravidelne oceňuje svojich najlepších zamestnancov.

Minulosť

Poštovníctvo ako odvetvie, ktoré má dodnes nezastupiteľnú úlohu v každodennom živote, sa rozvíjalo postupne zo spontánneho spôsobu dopravovania správ. Skutočne organizované poštovníctvo vzniklo v Rímskej ríši vybudovaním siete pravidelne rozložených poštových staníc. Na našom území pochádzajú prvé zmienky o diplomatických posloch z obdobia Veľkej Moravy. V roku 1874 sa Uhorsko stalo zakladajúcim členom Svetovej poštovej únie.

Významná modernizácia zasiahla poštovníctvo počas 19. storočia, kedy sa rozvíjala veda, technika a priemysel. Pošta mnohé výtobytky technického pokroku rýchlo preberala a využívala. Rýchlokoče, konská a neskôr parná železnica zrýchľovali prepravu poštových zásielok. **Na našom území bol prvý železničný vozeň prepravujúci poštové zásielky vypravený na trať Budapešť - Miškovec - Košice v roku 1870.** Doprava po železnici zostala hlavnou zložkou poštovej prepravy aj po roku 1918. Pošta využívala špeciálne upravené poštové vozne rôznych typov. V roku 1927 bolo prevádzkovaných 726 vlakových pôšt, čo boli vlastne pojazdné poštové úrady obsadené odborným personálom. Od roku 2000 nahradila vlakovú poštu cestná preprava a železničná preprava záverov.

V roku 1847 dali do prevádzky prvý telegrafický spoj medzi Viedňou a Bratislavou, od 1. júna 1850 sa aj na území habsburskej monarchie zaviedli poštové známky. Veľkou reformou peňažných služieb bolo zavedenie poštovej poukážky, ktorú rakúska poštová správa zaviedla tiež v roku 1850. V priebehu 19. storočia sa objavili aj nové formy korešpondencie. Rakúsko-Uhorsko, ako prvá krajina na svete, zaviedlo od roku 1869 korešpondenčné lístky s vytlačenou 2 grajciarovou poštovou známkou pre tuzemský styk. Veľké zmeny v poštovníctve sa uskutočnili v 60. rokoch 20. storočia. **V roku 1973 boli zavedené poštové smerovacie čísla.** Po roku 1989 sa v meniacich spoločenských pomeroch transformovali aj poštové služby. V roku 1996. Slovenská pošta, š. p. zaviedla jednotnú technológiu spracovania poštových zásielok v oblastných a štyroch hlavných spracovateľských centrách.

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. **e:** dorcakova.iveta@slposta.sk **w:** www.posta.sk

Vzduchom prepravovali poštové správy už dávno cvičené poštové holuby, neskôr balóny a vzducholode. Prvá svetová vojna urýchlila vývoj v oblasti leteckej techniky. Lietadlá začali prepravovať aj poštu. Prvé pokusy s poštovou leteckou dopravou sa v Československu konali v rokoch 1919 a 1920. **Prvý, čisto poštový let bol uskutočnený na linke Praha-Bratislava-Praha dňa 5. marca 1920.** Letecká pošta u nás prežívala svoj najväčší rozmach v 30 rokoch 20. stor. Lietadlová pošta po podľa vzoru vlakovej pošty zahájila činnosť roku 1956, kedy z letísk v Prahe a v Košiciach odleteli lietadlá upravené ako mobilné pracoviská lietadlovej pošty. Počas letu sa poštové zásielky a denná tlač spracovávali a triedili.

Súčasnosť

Po vzniku Československa ústredné riadiace orgány pošty pôsobili v Prahe a Bratislave. Prvého januára 1993 vznikla Slovenská pošta. Od 1. marca 1996 má sídlo v Banskej Bystrici.

Slovenská pošta je s 13 500 zamestnancami jedným z najväčších zamestnávateľov na Slovensku. Na základe udelenej poštovej licencie je jediným poskytovateľom tzv. univerzálnej služby na Slovensku. Má viac ako 1 500 pobočiek a štyri logistické centrá, kde sa spracúvajú a triedia zásielky. V roku 2019 prepravila Slovenská pošta takmer 43 miliónov zásielok, v tomto roku za obdobie od januára do augusta to bolo vyše 20 miliónov zásielok.

Okrem poštových služieb poskytuje Slovenská pošta tiež široké portfólio finančných či telekomunikačných služieb a služieb štátu - to sú: platobný systém E-KOLOK, teda nový spôsob úhrady správnych a súdnych poplatkov prostredníctvom elektronických kolkov, a služby IOM (Integrované obslužné miesta), kde klienti vybavujú aj úradné záležitosti, ako napr: Výpis z obchodného registra SR, Výpis z listu vlastníctva aj Výpis / Odpis registra trestov, ktoré sú verejnými listinami použiteľnými na všetky právne úkony. Na IOM pracoviskách vybavujú klienti aj osvedčenie listinných dokumentov zaručenou konverziou, čím získajú úradne overenú kópiu dokumentu použiteľnú na právne účely. Navyše v rámci tejto služby sa dá vyhotoviť aj elektronická podoba osvedčovaného dokumentu použiteľného na právne účely pri elektronickej komunikácii a tiež skontrolovať elektronický dokument do listinnej podoby, rovnako použiteľný na právne úkony.

Rok 2017 znamenal štart pre ostrú prevádzku automatizovaných poštových terminálov, tzv. **BalíkoBOXov**, ktoré umožňujú vyzdvihnutie a podanie balíkovej zásielky nepretržite po dobu 24 hodín 7 dní v týždni. Ku dnešnému dňu je v prevádzke 103 BalíkoBoxov na celom Slovensku. Z pohľadu modernizácie a technologického rozvoja bol pre poštu významný aj november 2019, od kedy môžu klienti využívať **mobilnú aplikáciu Slovenská pošta**. Stiahnuť si ju môžu bezplatne a funguje v oboch operačných systémoch, teda iOS aj Android. Do aplikácie sa klient prihlasuje cez telefónne číslo alebo prostredníctvom e-mailovej adresy. V aplikácii môže sledovať zásielku, zobraziť si históriu manipulácie a zobrazuje sa aj informácia, koľko bude zásielka ešte na pošte dostupná na vyzdvihnutie. Prostredníctvom aplikácie si môže zákazník zásielku preposlať napríklad do BalíkoBoxu. Ďalšou užitočnou funkciou sú poradové lístky, no dostupné sú len pri tých pobočkách pošty, v ktorých funguje vyvolávací systém. Ak pošta vyvolávací systém na pobočke má,

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. **e:** dorcakova.iveta@slposta.sk **w:** www.posta.sk

zákazník okrem možnosti požiadať si o poradové číslo taktiež vidí, koľko ľudí je ešte v rade pred ním v reálnom čase. Slovenská pošta chce naďalej posilňovať svoju pozíciu v segmente balíkov, zaviesť nové služby pre zákazníkov a dosiahnuť zvýšenie spokojnosti svojich zamestnancov.

Zaujímavosti z histórie poštovníctva

- Prvé tresty za porušovanie listového tajomstva boli ustanovené zákonom v roku 1723. Pokuta bola 100 zlatých.
- Prvá poštová pečiatka bola na našom území použitá v roku 1749. Pečiatka bola písaná švabachom a niesla názor PRESSBURG.
- Od 7. apríla 1869 poštová správa dovoľuje prijímať ženy na výkon poštovej služby na poštových úradoch.
- Prvá spoločná poštová známka Čechov a Slovákov bola vydaná v stredu 18. decembra 1918. Jej tvorcom bol Alfonz Mucha. Mala hodnotu 1 halier, námetom na tejto známke boli Hradčany – sídlo prezidenta a symbol nezávislosti.
- Rakúsko-Uhorsko ako prvé na svete zaviedlo 1. októbra 1869 korešpondenčné lístky s predtlačenou 2 grajciarovou známkou pre tuzemský styk.
- Poštovú peňažnú poukážku zaviedla Rakúska poštová správa 1. októbra 1850.
- Prvé pohľadnice s natlačeným obrazovým výjavom sa objavili v 70 rokoch 20. stor. v Nemecku.

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. **e:** dorcakova.iveta@slposta.sk **w:** www.posta.sk